

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4047/2545

นางสาว สิริनुช เกื้อกุล กับพวก โจทก์
บริษัท บี ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด จำเลย

พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/12

โจทก์ ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้เงิน ศาลชั้นต้นพิจารณาคดีไปฝ่ายเดียวแล้ว พิพากษาให้จำเลยแพ้คดี การที่จำเลยยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ถือได้ว่าเป็นการต่อสู้คดีแพ่งเกี่ยวกับ ทรัพย์สินของจำเลยที่ถูกโจทก์ฟ้องเป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลย นั่นเอง เมื่อความปรากฏต่อศาลชั้นต้นในระหว่างการพิจารณาหลักประกันในการขอลูกเลิกการ บังคับของจำเลยว่าจำเลยได้ยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการของจำเลยและศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาแล้ว กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12(4) ซึ่งบัญญัติให้ศาลที่มีการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยงดการ พิจารณาไว้ และย่อมหมายความร่วมมือถึงการพิจารณาคดีในชั้นศาลอุทธรณ์ หรือการที่ศาลชั้นต้นนัดฟังคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ก็ล้วนถือได้ว่าเป็นการ พิจารณาคดีอย่างหนึ่งซึ่งต้องงดการพิจารณาไว้ด้วยเช่นกัน

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ทั้งสอง ฟ้องขอให้จำเลยรับผิดชอบต่อโจทก์ทั้งสองในมูลสัญญาจะซื้อขาย จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา ศาลชั้นต้นพิจารณาคดีไปฝ่ายเดียวแล้ว

พิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 283,778 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ 11 กันยายน 2538 จนกว่าชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 3,000 บาท

จำเลย ยื่นคำร้องว่า จำเลยไม่ได้รับหมายเรียก สำเนาคำฟ้อง และหมายนัดสืบพยาน โจทก์ จำเลยทราบว่าคุณฟ้องเมื่อได้รับหมายบังคับคดีเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2542 ซึ่งเป็นวันเปิดทำการของจำเลย จำเลยไม่ได้ตั้งใจขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา ขอให้พิจารณาใหม่

โจทก์ ทั้งสองยื่นคำคัดค้านว่า โจทก์ทั้งสองนำส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้จำเลย ณ ภูมิลำเนาของจำเลยโดยชอบแล้ว แต่จำเลยไม่ได้ใส่ใจในการดำเนินกระบวนการพิจารณาจำเลยจึงใจขาดนัดยื่นคำให้การ และขาดนัดพิจารณา ขอให้ยกคำร้อง

ศาลชั้นต้น ได้สวนแล้ว มีคำสั่งให้ยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

จำเลยฎีกา

ศาล ฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาตามฎีกาของจำเลย 3 ประการว่า คำร้องขอให้พิจารณาใหม่ของจำเลยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยมิได้ตั้งใจขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณาหรือไม่ และการที่ศาลชั้นต้นได้อ่านคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไปนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งสมควรวินิจฉัยฎีกาของจำเลยในปัญหาประการหลังก่อน จำเลยฎีกาว่า ก่อนศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 1 จำเลยได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นงดการอ่านคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไว้ก่อนเนื่องจากศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของจำเลย การที่ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไปตามคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค 1 จึงเป็นการไม่ชอบ พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ความปรากฏต่อศาลชั้นต้นในวันที่ศาลชั้นต้นนัดพิจารณาหลักประกันของ จำเลยในการดูแลการบังคับตามคำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค 1 ซึ่งอนุญาตให้จำเลยดูแลการบังคับไว้ในระหว่างอุทธรณ์ว่า จำเลยได้ยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการของจำเลย และศาลล้มละลายกลางได้รับคำ ร้องขอของจำเลยไว้ได้สวนแล้ว ศาลชั้นต้นจึงให้เลื่อนการนัด

พิจารณาหลักประกันของจำเลยออกไปเพื่อฟังผลคดี ดังกล่าวเมื่อปรากฏว่าศาลล้มละลายกลาง ได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของจำเลย ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งให้งดการพิจารณาหลักประกันของจำเลยไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวและได้แจ้งให้ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ทราบแล้ว ต่อมาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ได้ส่งคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 1 มาให้ศาลชั้นต้นอ่านให้แก่คู่ความฟัง ศาลชั้นต้นให้งดการอ่านไว้และให้มีหนังสือแจ้งศาลอุทธรณ์ภาค 1 พร้อมส่งสำนวนและคำพิพากษาคืนศาลอุทธรณ์ภาค 1 มีหนังสือแจ้งให้ศาลชั้นต้นดำเนินการอ่านคำพิพากษาต่อไป ศาลฎีกาเห็นว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12 บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับมาตรา 90/13 และมาตรา 90/14 นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาจนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผน หรือวันที่ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน หรือวันที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ หรือจำหน่ายคดีหรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ หรือพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดตามความในหมวดนี้...(4) ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้... ถ้ามูลแห่งหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน... ในกรณีที่มีการฟ้องคดี... ไว้ก่อนแล้วให้งดการพิจารณาไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น..." คดีนี้เป็นคดีที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้เงินอันเกิดจากการผิด สัญญาซื้อขาย จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา ศาลชั้นต้นพิจารณาคดีไปฝ่ายเดียวแล้วพิพากษาให้จำเลยแพ้คดี จำเลยซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดีจึงมีคำขอให้มีการพิจารณาใหม่กรณีที่จำเลยยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ถือได้ว่าเป็นการต่อสู้คดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยที่ถูกโจทก์ฟ้องเป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยนั่นเอง เมื่อความปรากฏต่อศาลชั้นต้นในระหว่างการพิจารณาหลักประกันในการขอลูกหนี้การ บังคับของจำเลยจำเลยได้ยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการของจำเลยและศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาแล้ว และไม่ปรากฏว่าศาลล้มละลายกลางที่รับคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการของจำเลยมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น กรณีจึงต้องด้วยบทกฎหมายดังกล่าวซึ่งบัญญัติให้ศาลที่มีการฟ้องคดีแพ่ง เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยงดการพิจารณาไว้ และย่อมหาความรวมถึงการพิจารณาคดีในชั้นศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาด้วย ดังนั้น การพิจารณาหลักประกันของศาลชั้นต้นตามคำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค 1 ก็ดีหรือการที่ศาลชั้นต้นนัดฟังคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 1 ก็ดีล้วนถือได้ว่าเป็นการพิจารณาคดีอย่างหนึ่งซึ่งต้องงดการพิจารณาไว้ตามบท กฎหมายดังกล่าวด้วยเช่นกันการที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 มีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นดำเนินการอ่านคำพิพากษาและศาลชั้นต้นได้อ่านคำพิพากษา ของศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไปนั้น จึงถือได้ว่าเป็นการพิจารณาที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ศาลฎีกาต้องเพิกถอนการพิจารณานั้น

เสียทั้งหมด ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังขึ้นเมื่อวินิจฉัยเช่นนี้แล้ว ปัญหาข้ออื่นตามฎีกาของจำเลยไม่ จำต้องวินิจฉัย"

พิพากษา ยกคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 1 โดยให้เพิกถอนการพิจารณาของศาล ชั้นต้นนับแต่ที่ได้อ่านคำพิพากษาของศาล อุทธรณ์ภาค 1 ให้จำเลยแถลงยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผนหรือ วันที่ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผนหรือ วันที่ศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ ฟ้นฟูกิจการหรือยกเลิกการฟ้นฟูกิจการหรือพิทักษ์ทรัพย์ของ จำเลยเด็ดขาด ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์และฎีกาให้ศาลอุทธรณ์ภาค 1 รวมสั่งเมื่อมีคำ พิพากษาหรือคำสั่งใหม่ตามรูปคดี

(ดวงมालย์ ศิลปอาษา - สมชาย จุลนิติ - ชาวลิต ตุลยสิงห์)